

Undersökning av betydande miljöpåverkan

Detaljplan för del av

Åsvallehult 2:9 m.fl. (Vandrarhemmet Ekbergsparken) i Tranås

Tranås kommun, Jönköpings län

Upprättad av Tillväxtavdelningen, Kommunledningsförvaltningen.

En undersökning genomförs enligt 6 kap 6 § Miljöbalken för att svara på frågan om planens genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Undersökningen är en analys som leder fram till ett ställningstagande om en strategisk miljöbedömning ska göras och en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) upprättas.

Enligt 4 kap 34 § Plan- och bygglagen (PBL 2010:900) ska en strategisk miljöbedömning göras och en MKB upprättas för en plan som kan antas innebära betydande miljöpåverkan. Checklistan används också för att identifiera frågor som bör utredas vidare i planarbetet trots att planens genomförande inte bedöms innebära betydande miljöpåverkan. Under processens gång kan det tillkomma ny kunskap och inriktningen på planförslaget kan ändras vilket innebär att denna bedömning ska ses som preliminär.

Begrepp

Undersökning	Bedömning om en plan behöver MKB eller inte
Strategisk miljöbedömning	Processen för miljö- och konsekvensbeskrivningsarbetet
Miljökonsekvensbeskrivning	Skriftlig dokumentation av miljöbedömningen

Kort beskrivning av planens syfte

Detaljplanens syfte är att säkerställa att vandrarhemsverksamhet i befintliga byggnader kan utvecklas genom att planlägga området enligt de verkliga förutsättningarna. Befintliga byggnader ges markanvändningen kvartersmark-tillfällig vistelse och därmed möjliggörs avstyckning och upprättande av tomträttsavtal. Planen ska också skydda de kulturmiljö- och naturvärden som finns i området.

I gällande översiktsplan från 2022 är området utpekat som grönområde och som skyddad natur. Ekbergsparken, som planområdet är beläget i är utpekat som hänsynsområde för Natura 2000 och för lokalt värdefull samt skyddad natur. Planområdet ingår även i hänsynsområde för lokalt värdefull kulturmiljövärd - Holavedens Hembygdsgård.

Motiverat ställningstagande

Undersökningen av planens påverkan i nedanstående checklista visar på att ingen strategisk miljöbedömning eller miljökonsekvensbeskrivning behöver upprättas för planområdet då planens genomförande inte bedöms innebära risk för betydande miljöpåverkan.

Den planerade markanvändningen bedöms som lämplig med hänsyn tagen till gällande plan- och miljölagstiftning. Gällande miljö kvalitetsnormer bedöms inte överskridas. De miljöaspekter som särskilt uppmärksammas är att planområdet är lokaliserat i Ekbergsparken som har höga naturvärden och är skyddat i form av naturreservat och Natura 2000.

Hänsyn till dessa höga naturvärden har tagits vid utformning av planområdet och behöver uppmärksammas i hela detaljplaneprocessen. Utifrån områdets verkliga förutsättningar bedöms detaljplanens genomförande innebära mycket begränsad påverkan på området.

Tranås 2024-02-15

Sofie Norin
Planarkitekt

Miljöchecklista

	Ja	Nej	Kommentar
GÄLLANDE REGLERINGAR OCH SKYDDSVÄRDEN			
1. Förordnanden/skydd Berör planen:			
områden med lagligt skyddad natur enligt miljöbalken 7 kap. (t.ex. naturreservat, landskapsbild, strandskydd, biotopskyddsområde)	X		<p>Planområdet ligger i Ekbergsparken, som är naturreservat sedan 1997. Ekbergsparken är ett cirka 15 ha stort lövskogsområde, och vid reservatets bildande var målsättningen att utifrån områdets biologiska och rekreativa kvaliteter bevara ett värdefullt stadsnära ekbevuxet naturparksområde med tillhörande kulturmiljö.</p> <p>Inom reservatet är det förbjudet att avverka och skada träd, men om fara för personskada uppstår tillåts avverkning av träd. Det är förbjudet att utan tillstånd uppföra eller ändra byggnad. Att anlägga väg, stig eller parkering är förbjudet.</p> <p>Ekbergsparken är sedan 2004 även ett skyddat område enligt Natura 2000. Den senaste bevarandeplanen är från 2016. I Ekbergsparken är de prioriterade bevarandevärdena den månghundraåriga ekskogen samt förekomsten av läderbagge. Det motiveras av att området har mycket höga värden knutna till näringsrik- och näringsfattig ekskog och till läderbagge.</p> <p>De prioriterade åtgärderna är naturvårdsinriktad skötsel med syfte att hålla vidkroniga äldre ekar fria från konkurrerande träd och buskar genom gallring samt punktvisa röjningsinsatser med syfte att skapa föryngringsytor för ek.</p> <p>Natura 2000-området Ekbergsparken anses i bevarandeplanen skyddat så länge naturreservatets föreskrifter och skötselplan följs.</p> <p>Kommunen bedömer att planområdet ligger i en känslig miljö. Planområdet har begränsats och endast byggnaderna samt marken närmast byggnaderna (cirka 1,5-3 m) planläggs som kvartersmark. Inga trädstammar finns inom planområdet,</p>

			<p>men fem träd har identifierats där exempelvis trädens krona sträcker sig över byggnadernas tak eller där stammen lutar i riktning mot byggnaderna.</p> <p>Kommunens bedömning är att dessa träd är i så pass gott skick att det inte finns någon akut säkerhetsrisk för träden. Med regelbunden översyn och lättare gallring bedöms träden kunna stå kvar.</p> <p>Detaljplanens genomförande bedöms inte medföra att träden får försämrade förutsättningar jämfört med dagens verkliga förutsättningar. Själva planläggningen och byggrätten bedöms inte innebära någon skillnad gällande förbudet mot att avverka träd eller att det krävs tillstånd för att vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i natura 2000-området.</p> <p>Utöver att de skyddade träden står i byggnadernas närhet bedöms det inte finnas några andra naturvärden på den mark som planläggs. Förekomsten av läderbagge bedöms inte påverkas då detaljplanen inte innebär några negativa konsekvenser för läderbaggens levnadsplats, ekarna.</p> <p>Kommunen bedömer att detaljplanens genomförande är förenligt med naturreservatets föreskrifter och skötselplan. Detaljplanen har utformats för att skydda kulturmiljön. Utifrån områdets verkliga förutsättningar bedöms inga skyddade naturvärden skadas.</p>
kulturresevat, byggnadsminnen eller fornminnen		X	
2. Riksintresse för natur- kulturminnesvård och rörligt friluftsliv			
Kommer planen att beröra			
område av riksintresse för naturvården		X	
område av riksintresse för kulturminnesvården		X	
område av riksintresse för det rörliga friluftslivet, MB kap 3:6		X	
område av riksintresse för skyddade vattendrag, MB kap. 4:6		X	

område av riksintresse för kust- turism- och friluftsliv, MB kap. 4:6		X	
område som ingår i nätverket Natura 2000	X		Ekbergsparken (SE0310736) är ett Natura-2000 område sedan 2004. Läs mer under punkt 1.
3. Högt naturvärde Kommer planen att beröra:			
område utpekad i kommunalt naturvårdsprogram		X	Naturvårdsprogram antaget av BMN 2016. Naturvärdesklassning: 1 Högsta naturvärde. Objekt-ID:3019 Ekbergsparken beskrivs som en stor park med "jättekar" och höga biologiska kvalitéer. De naturvärden som lyfts är bl.a. gläntorna med ett intressant fåltskikt med exempelvis backvicker, sötvedel och stor blåklocka. Död ved finns vilket gynnar både signalarter och rödlistade arter av lavar, svampar och insekter. Läderbaggen har återfunnits i parken. Området har mycket höga naturvärden knutna till naturtyperna <i>Ekavenbokskog</i> och <i>Äldre sandskogar på sura sandiga marker</i> . Syftet med bevarandet av området är att bidra till att upprätthålla naturtyperna i en gynnsam bevarandestatus i den boreala regionen. Kommunen bedömer att planområdet har avgränsats så att ingen mark där naturvärden kan skadas planläggs. Läs mer under punkt 1.
område som är utpekad i skogsstyrelsens nyckel-biotop eller sumpskogsinventering		X	
4. Ekologiskt särskilt känsligt område Kommer planen att beröra:			
område vilket anses ekologiskt särskilt känsligt (enligt kommunens översiktsplan)		X	
5. Skyddsavstånd Kan planen innebära att:			
verksamhet/ -er lokaliseras så att riktvärde för skyddsavstånd till befintlig bebyggelse enligt "Bättre plats för arbetet" inte uppfylls		X	
EFFEKTER PÅ MILJÖN			
6. Mark Kan planens genomförande orsaka:			

instabilitet i markförhållandena eller de geologiska grundförhållandena; risk för skred, ras etc.		X	
skada eller förändring av någon värdefull geologisk formation		X	
risk för erosion		X	
förändrade sedimentations- förhållanden i vattendrag, sjöar eller havsområde		X	
har området tidigare använts som tipp, utfyllnadsplats, industri mark eller dylikt varvid miljö- och hälsofarliga ämnen kan finnas lagrade i marken		X	
7. Luft och klimat Kan ett genomförande av planen medföra			
väsentliga luftutsläpp eller försämring av luftkvaliteten		X	
obehaglig lukt		X	
förändringar i lufrörelser, luftfuktighet, temperatur eller klimat (regionalt eller lokalt)		X	

	Ja	Nej	Kommentar
8. Vatten Kan ett genomförande av planen medföra			
hantering av risk för översvämning av 100- års regn eller beräknat högsta flöde		X	
förändring av grundvattenkvalitet		X	
förändring av flödesriktningen för grundvatten		X	
minskning av vattentillgången i någon yt- eller grundvattentäkt		X	
förändrade infiltrationsförhållanden, avrinning eller dräneringsmönster med risk för översvämning eller uttorkning		X	
förändring i ytvattenkvalitet (bakteriologiskt eller kemiskt, temperatur och omblandning)		X	
förändrat flöde eller riktning eller strömförhållanden i något vattendrag, sjö eller havsområde		X	
att vattendom krävs		X	
9. Vegetation			

Kan ett genomförande av planen medföra			
Betydande förändringar i antalet eller sammansättningen av växtarter eller växtsamhällen		X	
Minskning i antal av någon unik, sällsynt eller hotad växtart eller växtsamhälle		X	
Införande av någon ny växtart		X	
10. Djurliv Kan ett genomförande av planen medföra			
Betydande förändringar i antalet eller sammansättningen av djurarter i området (däggdjur, fåglar, reptiler, skaldjur, insekter)		X	
Minskning i antal av någon unik, sällsynt eller hotad djurart		X	I Ekbergsparken har det rapporterats förekomst av läderbagge. Läderbaggen är fridlyst enligt artskyddsförordningen. Kommunen bedömer att detaljplanen inte innebär några negativa konsekvenser för läderbaggen då läderbaggens levnadsplats, de äldre ekarna, inte skadas i och med planläggningen. Läs mer under punkt 1.
Införande av någon ny djurart i området, eller verka som gräns för djurens förflyttningar och rörelser		X	
Försämring av fiskevatten eller jaktmarker		X	
11. Stads- och landskapsbild Kan ett genomförande av planen medföra			
En förändring av någons utsikt eller landskapsmässigt skönhetsvärde eller skapas någon för allmänheten obehaglig landskapsbild/stadsbild		X	
12. Miljöpåverkan från omgivningen			
Kan befintlig miljöstörande verksamhet i omgivningen ha negativ inverkan på projektet		X	
Ligger befintlig miljöstörande verksamhet i omgivningen på otillräckligt skyddsavstånd enligt "Bättre plats för arbete"		X	
	Ja	Nej	Kommentar
EFFEKTER PÅ HÄLSA			

13. Störningar, utsläpp buller, vibration			
Kan ett genomförande av planen medföra			
Ökade utsläpp av farliga ämnen		X	
Ökning av nuvarande ljudnivå		X	
Att människor exponeras för ljudnivåer över rekommenderade gränsvärde		X	
Vibrationer som kan störa människor		X	
14. Ljus och skarpt sken			
Kan ett genomförande av planen medföra			
Nya ljussken som kan var bländande		X	
15. Säkerhet			
Kan ett genomförande av planen medföra			
explosionsrisk		X	
risk för utsläpp av särskilt miljö- och hälsofarliga ämnen vid händelse av olycka		X	
att människor utsätts för hälsofara inklusive mental ohälsa		X	
att människor utsätts för joniserande strålning (radon)		X	
ge upphov till förändrade risker i samband med transport av farligt gods		X	
EFFEKTER PÅ HUSHÅLLNING MED MARK, VATTEN OCH ANDRA RESURSER			
16. Mark- och vattenanvändning			
Kan ett genomförande av planen medföra			
avsevärd förändring av mark- och vattenanvändning i området		X	

	Ja	Nej	Kommentar
17. Naturresurser			
Kan ett genomförande av planen medföra			
avsevärt uttömmande av någon ej förnyelsebar resurs		X	
18. Transporter och kommunikationer			
Kan ett genomförande av planen medföra			
ge upphov till betydande fordonstrafik		X	

<p>19. Rekreation, rörligt friluftsliv Kan ett genomförande av planen medföra</p>			
<p>försämras kvalitet eller kvantitet på någon rekreativ möjlighet (strövområde, vandringsled, rekreativ anläggning)</p>		<p>X</p>	<p>Ekbergsparken är ett område med stora rekreativ värden. Planområdet är i gällande plan planlagt som allmän plats-<i>Park</i>. Planförslaget innebär att ca 375kvm planläggs som kvartersmark.</p> <p>Den mark som planläggs som kvartersmark är redan idag otillgänglig då den består av byggnader, byggnadsdelar samt marken närmast byggnaderna (1,5-3m). Denna mark används inte för rekreation idag. Det kommer fortsatt vara möjligt att röra sig fritt i närheten av byggnaderna då marken utanför planområdet fortfarande är allmän plats. Rekreativ möjligheterna bedöms inte påverkas negativt.</p>
<p>20. Kulturmiljö Kan ett genomförande av planen medföra</p>			
<p>negativt påverka ett område med fornlämningar eller annan kulturhistorisk värdefull miljö</p>		<p>X</p>	<p>De två vandrarhemsbyggnaderna är belägna i Holavedens hembygdsgård vars hela område i fornsök utpekats som område för Övrig kulturhistorisk lämning i form av Vägmärke L 1972:58, Vägmärke L 1972:59, Minnesmärke L 1972:60.</p> <p>Hembygdsgårdens samlingar finns inte i de byggnader som ingår i planområdet, och inte heller minnessten eller milstolpe finns inom planområdet. Kommunen bedömer att den kulturhistoriska lämningen inte påverkas av planläggningen.</p> <p>Bebyggelsen i hembygdsgården har tillsammans kulturhistoriska värden bland annat för sin höga ålder och för den hembygds- och samhällshistoria som bebyggelsen berättar. Byggnaderna är musealt uppställda och vissa ändringar i byggnadernas utseende har skett vid återuppbyggnaden eller senare.</p> <p>Kommunen bedömer att byggnaderna i hembygdsgården tillsammans bildar ett område som är särskilt kulturhistorisk värdefullt. Rivningsförbud införs för de två byggnaderna som planläggs. Tillsam-</p>

			mans med en planbestämmelse om verksamhet samt övriga utformningsbestämmelser bedömer kommunen att detaljplanens genomförande inte påverkar kulturmiljön negativt.
	Ja	Nej	Kommentar
MILJÖBALKEN			
21. Bestämmelser i miljöbalken			
Är ett genomförande av planen förenligt med bestämmelserna i 3 kap och 4 kap i miljöbalken	X		I miljöbalken 4 kap 8 § framgår att en användning av mark och vatten som kan påverka ett natura 2000-område och som omfattar verksamheter eller åtgärder som kräver tillstånd enligt 7 kap 28a § får komma till stånd endast om sådant tillstånd har lämnats. Kommunen bedömer att detaljplanens genomförande inte innebär någon åtgärd som på ett betydande sätt kan påverka miljön i Ekbergsparken, och att detaljplanen därför inte medför något krav på tillstånd. Läs mer under punkt 1.
Iakttas gällande miljö kvalitetsnormer enligt 5 kap miljöbalken	X		
Kommer verksamheter som planen tillåter eller iordningställandet av planområdet att kräva anmälan eller tillstånd enligt miljöbalken		X	